

UZASADNIENIE

w zakresie punktu 1 wyroku

Decyzją z dnia 13 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2018, poz. 1270 t.j.), ponownie ustalił B. N. kapitał początkowy, który według stanu na dzień 1.01.1999 roku wyniósł 174.740,72 zł. Ustalony został w oparciu o przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest okresu od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 234,40 %. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto okresy składkowe w liczbie: 10 lat, 11 miesięcy i 29 dni i nieskładkowe w liczbie 1 miesiąca i 14 dni. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla ubezpieczonej wyniósł 67,54 % (decyzja k. 33-34 akt kapitałowych ZUS).

Decyzją z dnia 17 lutego 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 z późn. zm.) przyznał B. N. emeryturę ostateczną od dnia 24 października 2020 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem ich waloryzacji, zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła – 520.613,25 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła – 830.744,98 zł, średnie dalsze trwanie życia wyniosło 261,50 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wyniosła zaś 5.167,72 zł. Organ rentowy wskazał, iż wysokość emerytury kapitałowej wynosi 943,38 zł. Łączna kwota emerytury wynosi 6.150,- zł. Zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 40,55 zł. Do wypłaty pozostaje kwota 5.284,79 zł (decyzja k.28-30 akt ZUS).

Wnioskodawczyni odwołała się od powyższych decyzji w dniu 23 marca 2021 roku i zarzuciła nieuwzględnienie okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w okresie od 10 sierpnia 1989 roku do 31 lipca 1990 roku oraz okresu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w W. od 12 czerwca 1986 roku do 31 lipca 1990 roku pomimo opłacania składek za ten okres (odwołanie k. 3-6).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., w odpowiedzi na odwołania, wniósł o ich oddalenie wywodząc jak w zaskarżonych decyzjach. Dodatkowo wskazał, że nie można było uwzględnić do stażu ubezpieczeniowego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. bowiem na przedłożonym świadectwie pracy nie podano wymiaru czasu pracy, za okres ten przyjęto opiekę nad dzieckiem. Okres prowadzonej działalności gospodarczej został uwzględniony zarówno jako okres składkowy (od 1 VI 1986 roku do 30 XI 1987 roku i od 8IV 1988 roku do 31 VII 1989 roku jak i do podstawy wymiaru kapitału początkowego (odpowiedź na odwołanie k.18-19).

Zarządzeniem z dnia 30 kwietnia 2021 roku, na podstawie art. 219 k.p.c. połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt VIII U 1111/21 i VIII U 1110/21 (zarządzenie k.10 akt VIII U 1111/21).

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni B. N. urodziła się w dniu (...) (okoliczność bezsporna).

W okresie od 10 sierpnia 1989 roku do 31 lipca 1990 roku zatrudniona była w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w Ł. w Oddziale produkcyjnym w W., na stanowisku pracownika umysłowego na pół etatu. Zajmowała się sprawami administracyjnymi i sekretaryjnymi. To była szwalnia, która szyła stroje robocze. (przesłuchanie wnioskodawczyni B. N. e-protokół z 24 III 2022 roku 00:14:52 w zw. z e-protokołem z 16 XII 2021 roku 00:04:54 – 00:13:06, zeznanie świadka B. W. e-protokół z 24 III 2022 roku 00:05:14 – 00:11:26 i zeznanie świadka R. W. e-protokół z 16 XII 2021 roku 00:17:24 -00:24:24, świadectwo pracy k.16).

Miała stałe godziny pracy od 10 do 14, ale w razie potrzeby były ustalane inne godziny pracy (zeznanie świadka B. W. e-protokół z 24 III 2022 roku 00:05:14 – 00:11:26).

W dniu 29 października 2020 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury (wniosek k. 1 - 6 akt ZUS)

Przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia od 10 sierpnia 1989 roku do 31 lipca 1990 roku w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., w wymiarze 1/2 etatu, jako okresu składkowego oraz 1/2 minimalnego wynagrodzenia – wysokość kapitału początkowego wynosi 175.115,83 zł, po waloryzacjach, na dzień przyznania prawa do emerytury to jest 24 X 2020 roku – 832.523,57 zł, natomiast wysokość emerytury wynosi 5.174,52 zł (okoliczność bezsporna, hipotetyczne wyliczenie k.71).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na mocy art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.) jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie.

W niniejszej sprawie sąd orzekający zastosował to właśnie uregulowanie wydając wyrok na posiedzeniu niejawnym.

Merytorycznie natomiast wskazać należy, iż w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawczyni, w zakresie zaliczenia okresu zatrudnienia w spółce (...) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz.53) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Na mocy art.174 ust.1 i 2 ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art.6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego, w myśl ust. 3 art.174 ww. ustawy, ustala się na zasadach określonych w art. 5, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl art.26 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się zatem do ustalenia czy możliwym jest przyjęcie do obliczenia kapitału początkowego oraz emerytury wnioskodawczyni dodatkowego okresu zatrudnienia jako okresu składkowego.

Zgodnie z treścią § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) pkt. 1 jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

2. Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Wszelkie ograniczenia dowodowe przewidziane w powołanych przepisach nie dotyczą postępowania przed sądem orzekającym. Stanowisko to jest ugruntowane zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie. Podobnie orzekł np. Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 5 czerwca 2018 r., w sprawie III AUa 600/17, gdzie podkreślił, iż „W postępowaniu sądowym okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być dowodzone wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, gdyż ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Nie mają więc zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów.” (LEX nr 2537582)

W świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej za okresy składkowe uważa się m.in. okresy ubezpieczenia.

Natomiast w myśl art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach:

1)pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (...);

Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 6 k.c. to na odwołującej się ciążył ciężar dowodowy w przedmiotowej sprawie, zatem to ona powinna udowodnić okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Samo zaś twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c.).

W toku postępowania wnioskodawczyni przedstawiła wiarygodne dowody zeznań świadków, którzy pracowali razem z nią, a jeden nawet decydował o jej zatrudnieniu. Zeznania te w pełni potwierdziły zeznania samej ubezpieczonej i uzupełniły brak formalny świadectwa pracy, w którym nie wskazano wymiaru czasu pracy.

Materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, iż w okresie od 10 sierpnia 1989 roku do 31 lipca 1990 roku ubezpieczona zatrudniona była w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w Ł., na stanowisku pracownika umysłowego, w wymiarze 1/2 etatu.

Przy uwzględnieniu tego okresu składkowego wysokość zarówno kapitału początkowego jak i emerytury odwołującej uległy podwyższeniu.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku zgodnie z hipotetycznym wyliczenia organu rentowego, nakazując przeliczenie emerytury wnioskodawczyni od daty jej przyznania czyli ukończenia wieku emerytalnego.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego - pocztą, wypożyczając akta emerytalne.

14 XI 2022 roku.